

RECENSIONS

Rosario PIERRI, *Lessico del Nuovo Testamento per radici* (Analecta Studium Biblicum Franciscanum 84), Milano: Edizioni Terra Santa 2017, 488 pp.

Fra Rosario Pierri té una llarga trajectòria com a professor de grec a l'*Studium Biblicum Franciscanum*, del qual n'és el rector des de juny de 2017. Aquesta escola d'estudis bíblics a càrrec de la Custòdia de Terra Santa —ubicada a la Via Dolorosa, en el convent franciscà de la Flagel·lació—, està integrada dins la Pontifícia Universitat Antoniana.

L'obra que ressenyem forma part d'aquest marc acadèmic. Consta de gairebé cinc-cents pàgines, amb un format que permet la presentació folgada dels continguts i amb un cos de lletra còmode de llegir. El canal del llibre senyala amb una franja de color gris les pàgines que corresponen al Lèxic per arrels i al Vocabulari, a fi d'agilitzar-ne la consulta.

El llibre està encapçalat per una «Presentació» (p. 9-14). L'autor la signa a Jerusalem, l'any 2017, en la diada del patró de la Custòdia, sant Antoni de Pàdua. Fra Pierri reflexiona en veu alta sobre la metodologia d'aprenentatge d'una llengua, i en concret del grec *koiné*. Proposa el valor que té conèixer les arrels dels mots per a una comprensió més efectiva i panoràmica de la llengua, però sobretot, per apreciar millor el seu batec expressiu.

L'autor proposa el seu treball com un «sussidio integrativo» (p. 12). Argumenta que el Lèxic per arrels serveix per «reconèixer els radicals dels termes i per fixar el seu significat a l'interior d'una família de paraules» (p. 12). Afegim que això alleuja la feina de memorització, i alhora esdevé un filtre més ràpid i més omni-comprensiu del vocabulari.

Mencionada la «Bibliografia» i les «Abreviatures» (p. 15-18), s'entra dins el nucli de l'obra: Elements de fonètica (10 p.), Apofonia (5 p.), Formació de les paraules (33 p.), Lèxic per arrels (207 p.), Textos escollits (6 p.), Lèxic per referències (33 p.), Vocabulari (155 p.), i Índex d'arrels (13 p.).

La «Fonètica i Apofonia» (p. 19-35) són elements habituals en una gramàtica grega, que aquí s'inclouen per explicar el fenomen de l'assimilació i la dissimilació de les paraules (p. 13). També per distingir les seves formes i per aprendre el lèxic (p. 19).

La «Formació de les paraules» (p. 37-70) és un apartat que tracta la sensibilitat lingüística d'anar més enllà dels significats (noció-traducció) i captar-ne els matisos: distingir el seu prefix, infix i sufix. Conèixer la formació de les paraules ajuda, en definitiva, a interpretar-les millor, i de retruc, a interpretar millor el text que es llegeix (p. 37).

El «Lèxic per arrels» (p. 71-278) esdevé el nucli central del llibre. Es presenten alfabèticament les arrels gregues i el seu significat. A continuació, s'indiquen les variants de cada arrel en el text neotestamentari, amb el complement de la seva traducció. Una tasca de filigrana lingüística.

«Textos escollits» (p. 279-284) és una mostra pràctica per apreciar el valor del Lèxic per arrels que precedeix. Es presenta el fragment grec de Mt 1,18-24, indicant en negreta les arrels de les paraules, i a continuació, dedica tres pàgines a explicar-les. Per arrodonir, es presenten els fragments grecs de Mc 14,17-25; Lc 7,1-7; Jn 1,1-18, ressaltant de nou les arrels de les paraules. Aquests exemples permeten apreciar, en primer lloc, que gran part del vocabulari del Nou Testament apareix en el Lèxic per arrels. En segon lloc, es constata que el coneixement d'aquestes arrels aporta domini del text, però sobretot, aporta sintonia amb aquest.

El «Lèxic per referències» (p. 285-318), segueix l'estructura dels manuals tradicionals, que agrupen les paraules segons les vegades que apareixen mencionades (des de més de 500 fins a 10 vegades). La particularitat que s'afegeix aquí és indicar l'arrel de la paraula, que podrem localitzar en el Lèxic per arrels.

El «Vocabulari» (p. 319-474) es destaca en el canal del llibre amb una franja de color gris, com també succeïa amb el Lèxic per arrels. Es tracta de la segona secció rellevant del llibre, que incorpora el vocabulari compilat en *A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature* (editat per Bauer – Danker – Arndt – Gingrich). Fra Pierri hi afegeix la fragmentació del mot, mostrant el seu prefix, infix i sufix, amb el detall important que totes les arrels les trobarem en el Lèxic per arrels (p. 319).

L'«Índex d'arrels» (p. 475-488) és una darrera eina de recerca ràpida que permet trobar les arrels en les pàgines del Lèxic per arrels (indicat en negreta), i en les pàgines del Vocabulari (indicat en cursiva).

Fra Rosario Pierri obsequia un subsidi d'aprenentatge del grec del Nou Testament que valorem com a àgil, útil i pedagògic. Esdevé una eina de consulta per ultrapassar el significat de les paraules i captar-ne millor el sentit. Això possibilita un coneixement més aprofundit del lèxic i del missatge neotestamentari.

El *Lessico del Nuovo Testamento per radici* exhibeix un treball artesanal que mostra la sol·licitud pedagògica de l'autor i la seva minuciositat en detallar les arrels lexicals. També posa de manifest la seva capacitat de teoritzar i pensar el grec *koiné*, que ha fet possible la concepció i la redacció d'aquesta obra.

Jordi Cervera i Valls